

17.

Staalwijk.

+

Volgens oude kaarten kan er, ten plaatse van het tegenwoordige „Staalrijk“, een huis gestaan hebben dat „Vloorkrijk“ heette; maar zeer raauw, schijnlijk is het ten minste dat daar vroeger eene woning, boerderij mischien, stond, waarvan nog enkele vruchtboomen in den boomgaard waren overgebleven tot in mijnen tijd. Zeker is het dat het tegenwoordige Staalrijk reeds eenigen tijd vóór 1741 was gebouwd, en genoemd werd naar den stichter en eigenaar

Het is een niet heel groot Heerenhuis, en werd bezitend door den Heer Jan Anthonie Staal, geboren op 1790, en overleden op 20 October 1884. Hij was gehuwd met Jacoba Jannetje van Steenberg, geboren 14 September 1809, en overleden 15 Juli 1890. Deze echtelieden hadden twee kinderen; eenen zoon genaamd Jacob, die N^o in de Rechten werd, maar jong gestorven is; en eene dochter, genaamd Sophia Hendrika, geboren 10 October 1830, die nog leeft, en in het ouderlijke huis woont.

+ 1915.

Het Heerenhuis was van achteren tot boerderij ingericht, want de Heer Staal hield koeien, en wel van de soort zonder hoorns, gelijk aan die waarvoor, in 1860, de landbouwer H. Schimmel, op Isfelt, door eene fransche Landbouw-Maatschappij met zilver werd bekroond.

Het Landgoed grenst van voren aan de Dijk, van burger - Grift, en verder aan de eene zijde aan de gronden van Dijnenburg, en aan de andere zijde aan die van Erikskoere, Gemeente Leyst. Tusschen het Huis en den bovengenoemden boomgaard, loopt, van den Straatsweg af, met eene brug over de Grift, een breede rijweg Stees op, met aan wederzijde weiland, tot aan eene groote boerderij. Vóór die boerderij verdeelt die rijweg zich in twee armen, loopende al weder verder Stees op. De arm naar de zijde van Erikskoere, wordt eene beukenlaan langs bosphen, en heeft aan het eind, ter linkerzijde, een zeer beschadurd plekje, met eene

Staalwijk werd in 1915 door deigenares vermaakt
aan haren tuinman. Klaas Dorrestijn.

zitbank, onder zoodanig geboomte, en een rijtje
 daar voor, waar het zeer aangenaam was even te
 rusten. Door een hek aan het einde van die laan
 komt men op de heide, eigendom der gemeente Soest.
 De arm naar de zijde van Tjrenburg loopt, langs
 een paar kleinere boerderijtjes, ook door een laan,
 verder het bosch in, eerst tot een kleine nette
 sroning, waar vroeger een bouwknicht van den
 Steen Staal in woonde, en dan verder, langs bos-
 schen, ook naar de heide ende duinen der Ge-
 meente Soest.

Boven de voordeur van het huis van dien
 bouwknicht, een betrekkelijk nieuw huis, stond
 als naam van die plek, geschilderd, het woord
 „Gasthuis-veld;“ het volk spreekt echter stand-
 vastig van het „Gasjes-veld“, en dat doet mij
 vermoeden dat men hier van het „zuiveren“ heeft
 willen zijn. Ten minste, mij is nooit iets voorgeko-
 men, dat wijst op eenig verband tusschen dit
 plekje en eenig Gasthuis. Voor alomg houd ik
 het er daarom voor, doot de volksspraak gelijk
 heeft, en dat wij hierna te doen hebben met eenen
 persons-naam, zooals Gaston, Gaspard, Kasper,
 of den eenen of anderen beeren-voornaam.
 Of die naam dan ook nog in verband kan staan
 met de Paltzers, laat ik in het midden; maar
 „De kleine Paltz“ ligt er dicht bij, en „De (groot)
 „Paltz“, ligt er niet ver van af. Onlangs heeft
 men mij verhaald, dat het huis „Het Gasthuis-
 veld“, reeds sedert eenigen tijd is afgebroken.

